

ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o.
Bosanska Krupa, Radnička bb

Telefon: +387 37 476-901
Fax: +387 37 476-929
Komerijala: +387 37 476-906
Fax komerc: +387 37 476-920

Identifikacioni broj: 4263074140004
Porezni broj: 11071044
E-mail: kontakt@ussume.ba
Web: www.ussume.ba

Broj: 021-2675-1/25

Bosanska Krupa, 26.08.2025. godine

Na osnovu člana 65. Statuta ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa, Uprava ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa u sastavu: predsjednik Uprave: mr. Haris Koljić, dipl.ing.šum. članovi uprave: Adis Murtić dipl.ecc. i Mirsad Jusić, dipl. ing. šum. na radnom sastanku Uprave, održanom dana 22.08.2025. godine, d o n i j e l a j e:

ODLUKU

I

Usvaja se Elaborat zaštite biodiverziteta na ŠGP „Unsko“, broj: 012-141-75/25 od 20.08.2025. godine.

II

Uputstvo iz tačke I je sastavni dio ove Odluke.

III

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Sekretar:

Marija Hota, dipl. pravnik

PREDSJEDNIK UPRAVE

mr. Haris Koljić, dipl. ing. šumarstva

DOSTAVLJENO:

1. Uprava ŠPD-a,
2. Sekretar ŠPD-a,
3. Šef ureda,
4. PŠ Bihać - upravnik,
5. PŠ Cazin – upravnik,
6. Pogon – upravnik,
7. Tim za certificiranje - Bihać,
8. Tim za certificiranje - Cazin,
9. Tim za certificiranje - Pogon,
10. Stručni saradnik za certificiranje,
11. Sektor informatičkih poslova - Rijad Ibričić,
12. Odjel interne revizije
13. A / A.

ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o.
Bosanska Krupa, Radnička bb

Telefon: +387 37 476-901
Fax: +387 37 476-929
Komerijala: +387 37 476-906
Fax komerc: +387 37 476-920

Identifikacioni broj: 4263074140004
Porezni broj: 11071044
E-mail: kontakt@ussume.ba
Web: www.ussume.ba

ZAŠTITA BIODIVERZITETA NA ŠUMSKOGOSPODARSKOM PODRUČJU „UNSKO“

PRIPREMIO: mr.sci. Sabahudin Solaković, dipl.ing.šum.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 2 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Sadržaj:

1. Opće karakteristike šumskogospodarskog područja „Unsko“
 - 1.1. Položaj i karakteristike područja
 - 1.2. Klima šireg područja
 - 1.3. Geološko-pedološke karakteristike ŠGP „Unsko“ i orografske karakteristike
2. Šumske zajednice na Unskom području
 - 2.1. Šuma kitnjaka i običnog graba..... *Querco-Carpinetum illyricum*
 - 2.2. Brdske šume bukve na krečnjacima...*Fagetum montanum illyricum*
 - 2.3. Brdske bukove šume na silikatima.....*Luzulo albide-Fagetum*
 - 2.4. Šume bukve i jele ilirskog područja.. *Abieti-Fagetum illyricum*
 - 2.5. Šume kitnjaka i kestena.....*Querco-Castanetum illyricum*
 - 2.6. Šuma bukve i javora gluhača..... *Aceri obtusatum-Fagetum*
 - 2.7. Šuma bukve subalpinskog pojasa.....*Fagetum subalpinum*
 - 2.8. Šuma krivulja dinarskih planina.....*Pinetum mugi dinaricum*
 - 2.9. Ostale nešumske zajednice značajne za ŠGP “Unsko”
3. Opis nekih rijetkih i ugroženih vrsta vaskularne flore koje se javljaju na ovom području
 - 3.1. Potencijalna nalazišta rijetkih i ugroženih vrsta na ŠGP „Unsko“
 - 3.2. Gazdinske klase visokih i izdanačkih šuma na ŠGP „Unsko“
4. Gospodarenje šumama u kojima se javljaju rijetke i ugrožene vrste vaskularne flore
5. Opis nekih rijetkih i ugroženih vrsta divljih životinja koje se javljaju na ovom području

Klasa Mammalia – *Sisari*

Klasa Aves – *Ptice*
6. Gospodarenje šumama u kojima se javljaju rijetke i ugrožene vrste divljih životinja
 - 6.1. Značaj faune
 - 6.2. Edukacija posjetilaca, lovaca i lokalne zajednice
7. Literatura
8. Prilozi

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 3 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

1. OPĆE KARAKTERISTIKE ŠUMSKOGOSPODARSKOG PODRUČJA „UNSKO“

1.1. Položaj i karakteristike područja

„Unsko“ ŠGP u geografskom pogledu obuhvata tri dijela:

Sjevero-istočne padine planine Plješevice i sjevero-zapadne dijelove Osječenice koji gravitiraju prema rijeci Uni i koju karakteriše izrazito kraški teren.

Drugi dio obuhvata sjeverne i sjevero-zapadne dijelove planine Grmeč koje takođe karakterišu kraška obilježja sa mnogo vrtača i kraških uvala (Radičke uvale, Mašinovala i dr.), a na sjevero-istočnim i sjevernim dijelovima masiv Grmeč prelazi u ravni dio terena sa dosta izraženijih uzvišenja koji odaju sliku kupastog terena.

Treći dio obuhvata cijelu Cazinsku Krajinu, koji karakteriše ravan teren sa blagim uzvišenjima i koji se uglavnom nalazi na silikatnim supstratima.

Najviši planinski vrhovi su: na Plješevici Gola Plješevica 1649 metra, Trovrh 1622 metra, Crni Vrh 1563 metra, na Grmeču Majkića Brdo 1352 metra, Javorikasti vrh 1352 metra, Trovrh 1209 metra, V. Javornjača 1164 metra nadmorske visine i dr. Najniža tačka nalazi se na ušću Glinice u rijeku Glina 128 metara nadmorske visine.

U pogledu nagnutosti terena može se reći da uglavnom, izuzev vrlo strmih terena sjevero-zapadnih padina Plješevice i kanjona rijeke Une, teren ovog područja je povoljan i pristupačan za normalno gospodarenje šumama.

1.2. Klima šireg područja Unsko

ŠGP „Unsko“ prema ekološko-vegetacijskoj reonizaciji BiH (Stefanović, V. et al.1983) zauzima sjevero-zapadne dijelove oblasti unutrašnjih Dinarida.

Na ovom ŠGP-u dolazi do međusobnog sukobljavanja više klimatskih utjecaja. Iz sjevero-zapadnog pravca dopiru atlanski utjecaji koji čine ovu oblast vlažnijom. Sa pravca sjevera i sjevero-istoka osjećaju se utjecaji oslabljene kontinentalne, a dolinom rijeke Une utjecaji izmjenjene mediteranske klime. Klima sa svojim činiocima (temperatura, vlaga, svjetlost, vjetar i sastav vazduha) koji dolaze posredstvom atmosfere ima između ostalih faktora gotovo presudan značaj za formiranje zemljišnog i biljnog pokrivača. Pojediniosti o elementima klime: padavine, temperatura, vjetrovi i dr. u pojedinim predjelima ovog ŠGP-a prikazani su u „TUMAČU TIPOLOŠKIH I PEDOLOŠKIH KARATA“ za ŠGP „Unsko“.

1.3. Geološko-pedološke karakteristike ŠGP „Unsko“ i orografske karakteristike

„Unsko“ ŠGP se nalazi unutar dva područja oblasti unutrašnjih Dinarida: područje Cazinske Krajine i zapadno-bosanskog krečnjačko-dolomitnog područja, odnosno ključko-petrovačkog reona.

Ključko-petrovački reon, kome pripadaju viši predjeli „Unskog“ ŠGP-a su izgrađeni od mezozojskih sedimenata.

Područja Cazinske Krajine uglavnom su izgrađena od silikatnih stijena, gdje su najzastupljeniji verfenski pješčari i glinci.

Na manjoj površini u GJ Plješevica, Glinica i Baštra-Ćorkovača nalaze se silikatne stijene rožnjaci u seriji sa krečnjacima i dolomitima.

Detaljan prikaz zastupljenosti pojedinih geoloških supstrata na ovom području dat je u „TUMAČU TIPOLOŠKIH I PEDOLOŠKIH KARATA“ za ŠGP „Unsko“.

Na formiranje zemljišnog pokrivača osnovni činilac predstavlja geološki supstrat, a zatim morfologija terena i klima. Svaki supstrat u većoj ili manjoj mjeri, zavisno o minerološkom sastavu, prenosi svoja svojstva na tip zemljišta. Zemljište, ustvari, predstavlja tvorevinu hemijskog i

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 4 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

mehaničkog raspadanja stijena. Velika heterogenost u geološkoj građi ovog područja utjecalo je na obrazovanje velikog broja tipova zemljišta.

Detaljan prikaz pojedinih tipova zemljišta dat je u „TUMAČU TIPOLOŠKIH I PEDOLOŠKIH KARATA“ za ŠGP „Unsko“.

2. ŠUMSKE ZAJEDNICE NA UNSKOM PODRUČJU

S obzirom na vertikalno raščlanjenje, „Unsko“ šumskogospodarsko područje pripada zapadno hrvatsko-bosanskom tipu, što znači da u visinskom dijapazonu nalazimo rasprostranjene zajednice od hrasta kitnjaka i običnog graba, do pojasa šuma bukve i jele, budući da nadmorske visine ne prelaze 1300 m.

Prvi put ćemo u ovome elaboratu evidentirati tipove staništa od europskog značaja (Natura 2000) koji su identificirani na području ŠGP „Unsko“.

2.1. Šume kitnjaka i običnoga graba ilirskog područja (*Quercus-Carpinetum illyricum*)

U najnižem vegetacijskom pojasu ovog šumskogospodarskog područja (do cca 700-800 m) primarno se nalazi klimatogena zajednica kitnjaka i običnoga graba ilirskog područja. Šume kitnjaka i običnog graba je rasprostranjena na veoma različitim podlogama, na seriji krečnjačkih i kiselo smeđih zemljišta, ali izbjegava kisela i mokra zemljišta. Ove šume odlikuje složena građa i izražena spratovnost (gornji sprat kitnjak, a donji o. grab), i nekada se smatrala jednom od najbogatijih šuma ovakvog tipa u Europi (Stefanović, V. 1986). Međutim antropogenim djelovanjem nastali su različiti derivati ovih šuma, npr.: čiste šume običnoga graba, degradirane šume kitnjaka i o. graba sa učešćem crnoga graba i crnoga jasena, o.graba i bukve i sl. Na južnim ekspozicijama i u kanjonima rijeke Une zastupljenje su termofilne varijante hrastovih šuma sa većim učešćem c.graba, c.jasena, gluhača i drugo.

Osim karakterističnih vrsta drveća i grmlja npr.: kitnjaka, o. graba, klena, divlje trešnje, lijeske, jednosjemenog gloga, itd, u ovoj zajednici nalazimo niz srednjeeuropskih flornih elemenata npr.: *Stellaria holostea*, *Primula vulgaris*, *Vinca minor*, *Anemona nemorosa*, *A. ranunculoides* itd. Međutim, kao specifične ilirske vrste koje se pojavljuju unutar ovog područja može se navesti: *Erythronium dens canis* (Pasiji zub) koji je predložen na listu za Crvenu knjigu flore BiH.

Ilirske hrastovo – grabove šume prepoznate su kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 91L0 i kodom u Bosni i Hercegovini IV-b-6.

2.2. Brdske šume bukve na krečnjacima (*Fagetum montanum illyricum*)

Ova zajednica, veoma širokog rasprostranjenja, izgrađuje visinski pojas duž Dinarskih planina kroz Bosnu i Hercegovinu. Njegova širina je veća na zapadu. U visinskom pojasu se kreće obično od 800 (900) do 1100 (1200) metara nadmorske visine, što je uslovljeno veličinom planinskog masiva. Brdske šume bukve razvijene su ispod pojasa šuma bukve i jele, najčešće na hladnim ekspozicijama, na sjevernim padinama i uvalama. Rasprostranjena je na mezozojskim krečnjacima i dolomitima, na seriji krečnjačkih zemljišta, koja se javljaju u kompleksima.

Za razliku od bukovih šuma srednje Europe, ove ilirske šume se odlikuju sa većim bogastvom vrsta, gdje pored neutrofilno-bazifilnih srednjeeuropskih elemenata ulaze u sastav veoma karakteristični ilirski elementi, koji ovu zajednicu izdvajaju kao posebnu florno-genetsku cjelinu.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 5 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Neki od ovih elemenata (npr. *Omphalodes verna*, *Cardamine trifolia*), karakteristični za centralni dio ilirskog područja, ovdje imaju južnu granicu rasprostiranja. Bukva je edifikator i gradi sastojine gustog sklopa. Sprat drveća čini bukva, uz koje nalazimo i *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Ulmus montana*, *Sorbus torminalis*, *Tilia platyphyllos*, (u nekim sastojinama *Taxus baccata* i *Ilex aquifolium* predložene za Crvenu knjigu), u sloju grmlja su: *Daphne mesereum*, *Daphne laureola* (predložena za Crvenu knjigu), *Evonimus latifolia*, *Lonicera xylosteum*, *Ruscus hypoglossum* (predložena za Crvenu knjigu), *Sambucus racemosa*, a u sloju prizemne flore: *Cardamine bulbifera*, *Cardamine trifolia* (predložena za Crvenu knjigu), *Asperula odorata*, *Asarum europeum*, *Anemone nemorosa* i druge. U sukcesiji unutar ove šume nalazimo i gluhač, jasiku, ivu, ili u degradacionim stadijumima sa bukvom nalazimo i: crni grab, kitnjak, obični grab, gluhač itd., u različitim omjerima i kombinacijama. U spratu grmlja i prizemne flore nalazimo iste vrste koje se nalaze i unutar šuma bukve i jele na krečnjačkoj podlozi, što upućuje da bi zapravo ovaj pojas šuma mogao biti sekundarnog karaktera.

I ova biljna zajednica je prepoznata kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 91K0 i kodovima u Bosni i Hercegovini od I-a-1 do I-a-6.

2.3. Brdske bukove šume na silikatima (*Luzulo albide – Fagetum*)

Ove šume su obrazovane na kiselim silikatnim sedimentima, i najčešće ih nalazimo na hladnim ekspozicijama. Visinski raspon je dosta širok. Floristički sastav je ovisan od stanišnih prilika, u prvom redu od fizičkih i hemijskih osobina zemljišta. U spratu drveća dominira bukva, a uz nju se mogu naći i mlječ, gorski javor, klen, itd. Sprat grmlja uglavnom nije ili je veoma slabo razvijen i čine ga: *Sorbus aucuparia*, *Sambucus nigra*, *Ilex aquifolium*, itd. U spratu prizemne flore nalazimo npr.: *Luzula nemorosa*, *Oxalis acetosela*, *Pteridium aquilinum*, itd. Najčešće antropogenim djelovanjima nastali su različiti prelazni stadijumi i derivati šuma sa npr.: kitnjakom i o. grabom, brezom, u različitim kombinacijama. Vrsta *Ilex aquifolium* predložena je za Crvenu knjigu flore BiH, gdje je označena kao osjetljiva vrsta s obzirom na mogućnost ugrožavanja staništa.

Brdske bukove šume na silikatima su prepoznate kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 9110 i kodovima u Bosni i Hercegovini od I-a-10 do I-a-14.

2.4. Šume bukve i jele ilirskog područja (*Abieti –Fagetum illyricum*)

Mješovite šume bukve i jele čine osnovu šumske vegetacije većeg dijela ovog područja. Ona predstavlja klimazonalnu vegetaciju. Pretežno se nalazi na karstnim područjima izgrađenim od krednih, jurskih i trijaskih krečnjaka, na kojima nalazimo razvijene serije smeđih zemljišta – od krečnjačkih crnica, preko smeđih zemljišta, do ilimerizovanih zemljišta. Izgrađuje povezane cjelovite areale u horizontalnom smislu i veoma izražene visinske pojaseve. Unutar „Unskog“ šumskogospodarskog područja nalazimo fitocenozu neutrofilnih šuma bukve i jele sa smrčom ilirskoga područja koje su razvijene na krečnjaku. Ova zajednica bukve i jele dinarskog područja spada među najbogatije zajednice, sa zastupljenošću preko 200 vrsta biljaka, među kojima je i znatan broj reliktnih i endemičnih vrsta flore. Dominantan udio imaju mezofilno i neutrofilno-bazifilne vrste reda *Fagetales*.

Kao karakteristične vrste smatraju se: *Abies alba*, *Cardamine trifolia*, *Aremonia agrimonoides*, *Rhamnus fallax*, od ilirskih flornih elemenata: *Omphalodes verna*, *Cardamine polyphylla*, a zatim u spratu grmlja (*Lonicera nigra*, *L. alpigena*, *L. xylosteum*, *Rhamnus alpinus ssp. fallax*, *Daphne mezereum*, *Daphne laureola* (predložena na listi za Crvenu knjigu flore BiH), *Ilex aquifolium* također predložena, i pojava plemenitih lišćara kao i voćarica, te pojava neutrofilnih vrsta npr.: *Cardamine*

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 6 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

sp., *Asperula odorata*, *Sanicula europaea*, *Mercurialis perennis*, kao nekih ilirikoidnih vrsta: *Euphorbia spp.*, *Aremonia agrimonoides*, *itd.*

Kao vrste koje još možemo navesti da se nalaze na predloženoj listi za Crvenu knjigu flore BiH su: *Lilium martagon* (Šumski ljiljan – Zlatan), *Taxus baccata*, veoma rijetka i možda se nalazi na par mjesta i *Cardamine trifolia*.

Šume bukve i jele ilirskog područja su također prepoznate kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 91K0 i kodovima u Bosni i Hercegovini od II-a-1 do II-a-5.

2.5. Šume kitnjaka i kestena (*Quercus-Castanetum illyricum*)

Šume kitnjaka i kestena rasprostranjene su oko Cazina, Bosanske Krupe i Bužima. Zauzimaju brežuljkaste ocjedite terene, na nadmorskoj visini od 150 do 600 metara. U dodiru je sa šumama kitnjaka i običnog graba jer se nalazi u njenom području rasprostranjenja na silikatima, na ispranim kiselo-smeđem, smeđe podzolastom ili ilimerizovanom zemljištu. U sloju drveća jedan od edifikatora je kesten, koji se ovdje zadržao iz glacijalnih doba zahvaljujući toplijoj klimi na rubovima Panonske nizije. Tu se nalaze još: *Quercus petraea*, *Fagus silvatica*, *Betula verrucosa*, zatim u sloju grmlja i prizemne flore zastupljenje su sljedeće acidofilne vrste: *Genista tinctoria*, *Juniperus communis*, *Frangula alnus*, *Rubus hirtus*, *Vaccinium myrtillus*, *Veronica officinalis*, *Pteridium aquilinum*, *Potentilla erecta*.

Šume pitomog kestena su prepoznate kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 9260 i kodovima u Bosni i Hercegovini od .

2.6. Šume bukve i javora gluhača (*Aceri obtusatum-Fagetum*)

Šume bukve i javora gluhača predstavljaju jednu kontinentalniju mezofilnu varijantu šume bukve na unutrašnjim Dinaridima, na krečnjacima i dolomitima. Po stanišnim uslovima i florističkom sastavu zauzima intermedijalno mjesto – između kontinentalnih, mezofilnijih zajednica bukve u brdskom pojasu i kseroternih zajednica šuma i šibljacka medunca i crnog graba. Zbog toga ona ima u sastavu, pored elemenata mezofilnih bukovih šuma i vrste kseroternih hrastovih šuma. U sloju drveća imamo pored bukve i javora gluhača, *Acer pseudoplatanus*, *Sorbus torminalis*, zatim u sloju grmlja: *Viburnum lantana*, *Hedera helix*, *Corylus avellana* i drugo., a u sloju prizemne flore: *Mercurialis ovata*, *Asplenium adiantum nigrum*, *Helleborus odorus*, te niz drugih mezofilnih i kserotermnih vrsta.

I ova biljna zajednica je prepoznata kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 9140 i kodom u Bosni i Hercegovini I-a-7.

2.7. Šume bukve subalpinskog pojasa (*Fagetum subalpinum*)

Šume bukve subalpinskog karaktera razvijene su u vidu pojasa koji se u zapadnom i središnjem dijelu Dinarskih planina nadovezuje na pojas mješovitih šuma jele i bukve (*Abietum-Fagetum*), iznad ovog pojasa se nalazi pojas krivulja (*Pinetum mugi*) kao posljednji pojas šumske vegetacije. Prema jugoistoku, od hercegovačkih planina pojas subalpinske šume bukve slabije je izražen, a mjesto njega nadovezuje se pojas munike, odnosno pojas molike ili se pojas bukve miješa sa njima. Pojas šuma subalpinske bukve je različite širine i visinskog dosezanja, od 1500 do 1800 metara nadmorske visine, što zavisi od geografskog položaja planine, veličine planinskih masiva i njihove orografije. On se diferencira na donji i gornji pojas. U prvom pojasu stabla bukve postižu još normalne dimenzije, sa tek

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 7 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

nagovještenim srpasto zakrivljenim deblima pri osnovi, koje nastaje usljed mehaničkog pritiska snijega. Za ovu zajednicu je karakteristično da ona pored zajedničkih vrsta iz šuma jele i bukve bazofilno-neutrofilnog karaktera, sadrži i niz vrsta koje su zastupljene u bukovim šumama subalpinskog karaktera. Pored bukve zastupljeni su još: *Acer pseudoplatanus*, *Picea abies*, *Lonicera alpigena*, a u sloju prizemne flore: *Adenostyles alliaria*, *Cicerbita alpina*, *Valeriana montana*, *Ranunculus platanifolius*, *Senetio silvaticum*, *Polygonatum verticillatum*, te niz drugih vrsta.

I ova biljna zajednica je prepoznata kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 91K0 i kodom u Bosni i Hercegovini III-a-1.

2.8. Šuma krivulja dinarskih planina (*Pinetum mugi dinaricum*)

Na planinama Dinarskog sistema Bosne i Hercegovine, klekovina bora izgrađuje poseban pojas, uglavnom od 1400 m do 1900 m nadmorske visine, dok se pojedinačni primjerci spuštaju na 1300 m.

Planinski grebeni i strme padine gdje je rasprostranjena ova zajednica, bili su u prošlosti zahvaćeni glacijacijom, što je naučno dokazano, a što pokazuju danas neki reliktni glacijalni elementi. Uopće jača ogoljenost podloge posljedica je djelovanja lednika i ekstremnih klimatskih uslova, koji zadržavaju razvoj zemljišta na inicijalnom stadiju.

Deformacije stabala usljed dugotrajnog mehaničkog pritiskivanja snijegom tokom godine je takva da su stabla ispresavijana u raznim smjerovima, sa mnoštvom krupnijih i sitnijih grana po zemlji, zbog čega su ove sastojine gusto obrasle i teško prohodne. Po sastavu flore su jednoobrazne na čitavom nizu Dinarskih planina, izgrađenih od krečnjaka. U sastav ulaze u nadstojnoj etaži: *Pinus montana* var. *mugus*, *Sorbus aucuparia* var. *glabrata*, *Lonicera alpigena*, *Rosa pendulina*, *Juniperus nana*, od polugrmova ističu se: *Vaccinium myrtillis*, *Vaccinium vitis idea*, *Erica carnea*, *Arctostaphylos uva ursi*, i druge, a u sloju prizemne flore sljedeće vrste: *Homogyna alpina*, *Homogyna silvestris*, *Geum alpinum*, *Alchemilla hopeana*, *Valeriana tripteris*, *Leontodon alpinum* i druge.

I ova biljna zajednica je prepoznata kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 4070.

2.9. Ostale nešumske zajednice značajne za ŠGP “Unsko”

Na dijelu područja ŠGP “Unsko” prostire se i NP “Una”. predstavnici nacionalnog parka su predložili da se u okviru ovog elaborata uključi i zajednica koja pripada **Natura 2000, Sedrene kaskade na kraškim rijekama u Dinaridima**. Radi se o sedrenim tvorevinama koje nastaju na dijelovima vodotoka koji imaju relativno nisku temperaturu vode i prilično visok alkalitet i relativno spor tok. Ova dva faktora imaju antagonistički utjecaj na proces nastanka sedre. Na lokacijama gdje je izraženiji pad i gdje voda ima brži tok dolazi do jačeg prozračivanja i taloženja sedre. Najmlađe sedrene tvorevine uvjetovane su promjenama u sastavu životnih zajednica.

I ova biljna zajednica je prepoznata kao tipovi staništa od europskog značaja (Natura 2000) sa oznakom 32A0.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 8 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

3. OPIS NEKIH RIJETKIH I UGROŽENIH VRSTA VASKULARNE FLORE KOJE SE JAVLJAJU NA OVOM PODRUČJU

U sljedećem tekstu će biti prikazano nekoliko vrsta vaskularnih biljaka koje su evidentirane u „CRVENA KNJIGA FLORE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE“, u izdanju Federalnog ministarstva okoliša i turizma u formi nacrt (Projekat Šumskih i planinskih zaštićenih područja Broj: BA-FMPAP-TF091919-CQ-21-S-12/FBIH), a koje se javljaju na „Unskom“ šumskogospodarskom području.

Podaci o taksonima pored naziva, sadrži narodno ime, predloženu kategoriju ugroženosti u Federaciji BiH, te popis lokaliteta. U procjeni statusa taksona korištena je IUCN Red List categories verzija 3.1.

Kategorije ugroženosti:

VU	Ranjiva vrsta
EN	Ugrožena
CR	Kritično ugrožena
NT	Gotovo ugrožena
LC	Najmanje zabrinjavajuća
EX	Izumrla

GYMNOSPERMAE

Red: *Pinales*

Familija: *Taxaceae*

Vrsta	<i>Taxus baccata</i> L.
Narodni naziv	Šumska tisa, tisovina, tisa
Status	Ranjiva (VU)
IUCN Red List	
Rasprostranjenost	Klekovača- Osječnica, Šiša planina, kod Bihaća (Crvena lista FBiH). Vrsta je registrovana i na nekoliko lokaliteta na planini Grmeč
Osnovne reference	1. Beck, G. (1903). Flora Bosne, Hercegovine i Novopazarskog Sandžaka, Gymnospermae i Monocotyledones, I dio, Sarajevo. 2. Šilić, Č. (1996). Spisak biljnih vrsta (Pteridophyta i Spermatophyta) za Crvenu knjigu Bosne i Hercegovine. Glas. Zem. Muz. Bosne.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 9 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

	Herceg. (PN) (NS), sv.31: 1992-1995: 323-367. Sarajevo. 3. Herbarij Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (SARA) 4. Lokalna zapažanja i evidencije
--	--

ANGIOSPERMAE

Red: *Brassicales*

Familija: *Brassicaceae*

Vrsta	<i>Cardamine trifolia</i> L.
Narodni naziv	Trozupka, trolisna režuha
Status	Ugrožena (EN)
IUCN Red List	
Rasprostranjenost	Raste n svježim, bogatim, rastresitim, bazičnim, neutralni ili umjereno kiselim, blago humoznim tlima, pretežno na krečnjaku. Često obrazuje guste populacije na površinama od nekoliko metara kvadratnih, u zajednicama bukovih šuma od montanog do subalpinskog pojasa. Zastupljena je u brojnim zajednicama bukovih šuma sveze <i>Fagion illyricum</i> H-at, od montanog do subalpinskog pojasa.
Osnovne reference	1. Šilić, Č. (1990). Šumske zeljaste biljke. Svjetlost, Sarajevo 2. Lokalna zapažanja i evidencije

Red: *Aquifoliales*

Familija: *Aquifoliaceae*

Vrsta	<i>Ilex aquifolium</i> L.
-------	--

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 10 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Narodni naziv	Božikovina, grohovo, božje drvce, sviba,
Status	Ranjiva (VU)
IUCN Red List	
Rasprostranjenost	Osječenica, Grmeč – listopadne i mješovite šume u brdskom i donjem dijelu subalpinskog pojasa, do oko 1200 m, pretežno u planinskim krajevima,, u tamnim bukovo-jelovim i bukovim šumama, traži dublja, rahla i bogata krečnjačka tla. Često se nalazi u vidu manjih šumica gdje gusto pokriva površinu od nekoliko stotina metara kvadratnih, inače je pojedinačna ili u manjim grupama, do 1200 m
Osnovne reference	1. Maly, K. (1920). Dodaci flori Bosne i Hercegovine X Glasn. Zemaljsk. Muz. Bosne i Hercegovine, 32 129-162. 2. Šilić, Č. (1984). Endemične biljke. Svjetlost Sarajevo. 3. Šoljan, D., Muratović, E., Abadžić, S. (2009). Biljke planina Bosne i Hercegovine. TKD Šahinpašić 4. Herbarij Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (SARA) 5. Lokalna zapažanja i evidencije

Red: *Ericales*

Familija: *Primulaceae*

Vrsta	<i>Cyclamen purpurascens</i> Mill.
Narodni naziv	Šumska ciklama, šumska strižalina
Status	Najmanje zabrinjavajuća (LC)
IUCN Red List	
Rasprostranjenost	Ripač, Grmeč, Osječenica
Osnovne reference	1. Beck, G., Maly, K., Bjelčić, Ž. (1950-1983). Flora Bosne i Hercegovine IV – Sympetalae 1, 2, 3, 4. Sarajevo. 2. Šilić, Č. (1996). Spisak biljnih vrsta (Pteridophyta i Spermatophyta) za Crvenu knjigu Bosne i Hercegovine. Glas. Zem. Muz. Bosne. Herceg. (PN) (NS), sv.31: 1992-1995: 323-367. Sarajevo 3. Herbarij Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (SARA) 4. Vlastita opažanja i evidencije

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 11 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Red: *Caryophyllales*
Familija: *Boraginaceae*

Vrsta	<i>Omphalodes verna</i> Moench.
Narodni naziv	Proljetno mišije uho, modrica
Status	Kritično ugrožena (CR)
IUCN Red List	
Rasprostranjenost	Kod Ripča u blizini Bihaća
Osnovne reference	1. Beck, G. (1903). Flora Bosne, Hercegovine i Novopazarskog Sandžaka, Gymnospermae i Monocotyledones, I dio, Sarajevo. 2. Šilić, Č. (1996). Spisak biljnih vrsta (Pteridophyta i Spermatophyta) za Crvenu knjigu Bosne i Hercegovine. Glas. Zem. Muz. Bosne. Herceg. (PN) (NS), sv.31: 1992-1995: 323-367. Sarajevo. 3. Herbarij Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (SARA)

Red: *Asterales*
Familija: *Asteraceae*

Vrsta	<i>Telekia speciosa</i> (Schreb.) Baumg.
Narodni naziv	Žuti kolitač, veliki volujak
Status	Ranjiva (VU)
IUCN Red List	
Rasprostranjenost	Vegetacija viskoki zeleni, uz rub šumskih puteva, obale šumskih potoka i izvora, šumske čistine, u pojasu bukve i jele, i na starim sječinama, Bihać, Klekovača, Osječenica, Grmeč

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 12 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Osnovne reference	1. Beck, G., Maly, K., Bjelčić, Ž. (1950-1983). Flora Bosne i Hercegovine IV – Sympetalae 1, 2, 3, 4. Sarajevo. 2. Herbarij Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (SARA) 3. Šoljan, D., Muratović, E., Abadžić, S. (2009). Biljke planina Bosne i Hercegovine. TKD Šahinpašić
-------------------	---

Vrsta	<i>Leontopodium alpinum</i> Cass.
Narodni naziv	Planinski runolist, runolist
Status	Ranjiva (VU)
IUCN Red List	
Rasprostranjenost	Klekovača, Osječenica
Osnovne reference	1. Beck, G., Maly, K., Bjelčić, Ž. (1950-1983). Flora Bosne i Hercegovine IV – Sympetalae 1, 2, 3, 4. Sarajevo. 2. Herbarij Zemaljskog muzeja Bosne i Hercegovine (SARA) 3. Šoljan, D., Muratović, E., Abadžić, S. (2009). Biljke planina Bosne i Hercegovine. TKD Šahinpašić 4. Fukarek, P. (1954). Prirodne vrijednosti u NR Bosni i Hercegovini. Naše starine br. 2.

Potencijalna nalazišta rijetkih i ugroženih vrsta na ŠGP „Unsko“

Vrsta	Biljna zajednica	Gazdinske klase
<i>Cardamine trifolia</i>	<i>Fagetum montanum illyricum</i> <i>Abieti-Fagetum dinaricum</i>	1101; 1102; 1116; 1201; 1202; 1211; 4101; 4107; 4108;
<i>Taxus baccata</i>	<i>Fagetum montanum illyricum</i> <i>Abieti-Fagetum dinaricum</i>	1101; 1102; 1116; 1201; 1202; 1211; 4101; 4107; 4108;
<i>Ilex aquifolium</i>	<i>Luzulo albidiae fagetum</i> <i>Abieti-Fagetum dinaricum</i>	1201; 1202; 1211; 4101; 4107;
<i>Cyclamen purpurascens</i> <i>Telekia speciosa</i> <i>Omphalodes verna</i>	<i>Fagetum montanum illyricum</i> <i>Abieti-Fagetum dinaricum</i>	1101; 1116; 1211; 1201; 1202; 4102; 4107; 4108; 4111; 4112;

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krpa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 13 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

3.2. Gazdinske klase visokih i izdanačkih šuma na ŠGP „Unsko“

- 1101 - Montane šume bukve na pretežno dubokom kalkokambisolu i kombinaciji sa luvisolom na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 1102 – Montane šume bukve na kalkomelanosolu, plitkom kalkokambisolu, i njihovim kombinacijama i rendzinama na jedrim krečnjacima i dolomitima i kristalastim dolomitima
- 1103 – Montane šume bukve na pretežno dukokom distričnom kambisolu, luvisolu, pseudogleju i njihovim kombinacijama na silikatnim i silikatno-karbonatnim sedimentnim supstratima eruptivnim kiselim stijenama
- 1111 – Šume bukve i javora gluhača na kalkomelanosolu, plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na različitim krečnjačkim supstratima
- 1113 – Subalpinske bukove šume na kalkomelanosolu, pretežno plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na jedrim krečnjacima i/ili dolomitima
- 1116 – Sekundarne šume bukve u pojasu šuma bukve i jele na pretežno dubokom kalkokambisolu i manjim površinama na luvisolu i kombinaciji istih na jedrim krečnjacima i/ili dolomitima
- 1117 – Sekundarne šume bukve u pojasu šuma bukve i jele na kalkomelanosolu, pretežno plitkom kalkokambisolu i njihovima kombinacijama i rendzinama na jedrim krečnjacima i dolomitima i kristalastim dolomitima i laporcima
- 1201 – Šume bukve i jele na pretežno dubokom kalkokambisolu, luvisolu i njihovima kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 1202 – Šume bukve i jele na pretežno plitkom kalkokambisolu i kalkomelanosolu i njihovim kombinacijama na rendzini na jedrim krečnjacima i dolomitima i kristalastim dolomitima i morenama
- 1210 – Šume bukve i jele sa smrčom na pretežno plitkom kalkokambisolu, kalkomelanosolu i njihovima kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima i na rendzinama na kristalastim dolomitima i morenama
- 1211 – Šume bukve i jele sa smrčom na pretežno dubokom kalkokambisolu, luvisolu i njihovim kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 1402 – Šume hrasta lužnjaka sa običnim grabom na pseudogleju na aluvijalnim, diluvijalnim i tercijalnim sedimentima
- 1407 – Šume hrasta kitnjaka na pretežno dubokom distričnom kambisolu, luvisolu, pseudogleju i njihovima kombinacijama na kiselim silikatnim i silikatno-karbonatnim sedimentnim supstratima i kiselim eruptivnim stijenama
- 1410 – Šume hrasta kitnjaka na pretežno dubokom kalkokambisolu, luvisolu i njihovim kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 1411 – šume hrasta kitnjaka na pretežno plitkom kalkokambisolu, kalkomelanosolu i njihovim kombinacijama i rendzinama na jedrim krečnjacima, kristalastim dolomitima i laporcima
- 4101 – Izdanačke čiste šume bukve montanog pojasa na pretežno plitkom kalkokambisolu, kalkomelanosolu, njihovim kombinacijama i na rendzinama na jedrim krečnjacima i dolomitima, kristalastim dolomitima i laporcima
- 4102 – Izdanačke čiste šume bukve montanog pojasa na pretežno dubokom kalkokambisolu, luvisolu i njihovim kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 4104 – Izdanačke čiste šume bukve montanog pojasa na pretežno dubokom distričnom kambisolu, luvisolu i pseudogleju na silikatnim i silikatno-karbonatnim supstratima i kiselim eruptivnim i metamorfnim stijenama
- 4107 – Izdanačke šume bukve i običnog graba, običnog graba montanog pojasa na pretežno dubokom kalkokambisolu i kombinaciji kalkokambisola i luvisola na jedrim krečnjacima i dolomitima

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 14 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

- 4108 – Izdanačke šume bukve iobičnog graba, običnog graba montanog pojasa na pretežno dubokom distričnom kambisolu, luvisolu i pseudogleju, njihovim kombinacijama na silikatnim i silikatno karbonatnim sedimentnim supstratima i kiselim eruptivnim stijenama
- 4111 – Izdanačke šume bukve montanog pojasa sa termofilnim lišćarima na kalkomelanosolu, plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 4112 – Izdanačke šume bukve i običnog graba montanog pojasa na različitim zemljištima i supstratima
- 4115 – Sekundarne izdanačke šume bukve na staništima šuma bukve i jele i bukve i jele sa smrčom na kalkomelanosolu, pretežno plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama i rendzinama na jedrim krečnjacima i dolomitima i kristalastim dolomitima i laporcima
- 4119 – Sekundarne izdanačke šume bukve, bukve i običnog graba, običnog graba na staništima šuma bukve i jele i bukve i jele sa smrčom na pretežno dubokom kalkokambisolu, luvisolu i njihovima kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 4122 – Izdanačke šume bukve i crnog graba na staništima šuma bukve i jele i bukve i jele sa smrčom (trajni stadij) na kalkomelanosolu, plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 4123 – Izdanačke šume bukve i javora gluhača na staništima šuma bukve i jele i bukve i jele sa smrčom na kalkomelanosolu, plitkom kalkokambisolu i njihovim kombinacijama i rendzinama na jedrim krečnjacima i dolomitima, kristalastim dolomitima i laporcima
- 4409 – Mješovite izdanačke šume kitnjaka na pretežno dubokom distričnom kambisolu, kombinaciji dubokog distričnog kambisola sa luvisolom i pseudoglejem na silikatnim i silikatno-karbonatnim sedimentnim supstratima i kiselim magmatskim stijenama
- 4411 – Izdanačke šume pitomog kestena na dubokom distričnom kambisolu, luvisolu i njihovim kombinacijama na silikatima i silikatno-karbonatnim sedimentnim supstratima
- 4412 – Mješovite izdanačke šume kitnjaka na pretežno dubokom kalkokambisolu i kombinaciji istog sa luvisolom na jedrim krečnjacima i dolomitima
- 4413 – Mješovite izdanačke šume kitnjaka i običnog graba sa termofilnim lišćarima (crni jasen, bijeli grab, javor gluhač) na pretežno plitkom kalkokambisolu i kombinaciji kalkomelanosola i plitkog kalkokambisola i plitkog kalkomelanosola na jedrim krečnjacima i dolomitima

4. GOSPODARENJE ŠUMAMA U KOJIMA SE JAVLJAJU RIJETKE I UGROŽENE VRSTE VASKULARNE FLORE

Zaštita i konzervacija rijetkih i ugroženih biljnih vrsta, kao i zaštita i očuvanje biološke raznolikosti uopće, postaju jedan od važnih ciljeva gospodarenja šumskim ekosistemima na ekološki održiv i prihvatljiv način. Pojava rijetkih i ugroženih biljnih vrsta zahtijeva posebne mjere kod provođenja šumsko gospodarskih zahvata, propisanih šumskogospodarskom osnovom. Pažljivo provedene studije ukazuju da je potrebno uspostavljanje veze između pojave rijetkih i ugroženih biljnih vrsta i kritičnog momenta u gospodarenju šumskim ekosistemima. Provođenje redovnih gospodarskih mjera veoma malo ili nimalo ne utječu, na smanjenje ili povećanje biološke raznolikosti. Međutim, ponekad, usljed nepažnje ili neznanja lica koja su uključena u proces gospodarenja, operacije koje se provode u različitim fazama rada mogu značajno da utječu na smanjenje biološke raznolikosti, pa čak i nestanak rijetkih i ugroženih biljnih vrsta.

Ekološko - vegetacijske specifičnosti područja, proizvodni momenti, kao i ciljevi gospodarenja koji su vezani za svaku pojedinu gazdinsku klasu, uvjetovali su upotrebu sistema gospodarenja koji su preporučeni i šumskogospodarskom osnovom.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 15 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Na „Unskom“ šumskogospodarskom području sljedeće gazdinske kase: 1111, 1113, 1116, 1117, 1201, 1202, 1210, 1211, su gazdinske klase čistih bukovih šuma i mješovitih šuma bukve i jele u kojima nalazimo sljedeće vrste: *Taxus baccata*, *Cardamine trifolia*. Unutar ovih gazdinskih klasa se primjenjuje skupinasto preborni sistem gospodarenja. Ovaj sistem gospodarenja ukoliko se pravilno primjenjuje i provodi prilikom realizacije šumskogospodarske osnove, predstavlja oponašanje različitih prirodnih nepogoda (vjetrolomi, vjetrolivne, snjegolomi i sl.) na šumske ekosisteme na koje su se iste adaptirale. Iz navedenog se da zaključiti da ovaj sistem gospodarenja ne utječe negativno na nestanak rijetkih i ugroženih biljnih vrsta. Osim navedenog treba naglasiti, da kod provođenja samih šumsko-uzgojnih mjera u sastojinama ipak se treba obratiti pažnja na to da se pri tehnološkim postupcima, sječe i izrade, izvoza, prosijecanja novih vlaka i puteva i sl., ne oštećuju i ne uništavaju navedene vrste. Također i za gazdinske klasu izdanačkih šuma 4115, 4119, 4122 i 4123, predviđen je skupinasto-preborni sistem gospodarenja, u daljoj perspektivi. U većini zemalja jugoistočne i središnje Europe pomlađivanje „čistih“ bukovih sastojina temelji se na metodama pomlađivanja pod zastorom krošanja starih stabala oplodnim sječama, u tri do pet sjekova na velikim i malim površinama s pomladnim razdobljem u trajanju 10-20 godina. U sastojinama sa proizvodnim karakterom gospodari se oplodnim sječama na velikim površinama, dok u sastojinama sa naglašenim općekorisnim funkcijama u što spada i zaštita rijetkih i ugroženih biljnih vrsta, oplodne sječe se vrše na malim površinama. Ovakav način gospodarenja minimalno utiče na pojavu i uništavanje rijetkih i ugroženih biljnih vrsta.

5. OPIS NEKIH RIJETKIH I UGROŽENIH VRSTA DIVLJIH ŽIVOTINJA KOJE SE JAVLJAJU NA OVOM PODRUČJU

Šume i šumska zemljišta, predstavljaju dio kopnenih ekosistema sa vrlo izraženom biološkom raznolikošću i zbog toga zaslužuju odgovarajuću pažnju. Posebno u Bosni i Hercegovini gdje pokrivaju više od 45% površina zemlje i gdje je bogatstvo prirodnih razlika (uslovljeno geografskom pozicijom, različitim geološkim podlogama, nadmorskim visinama, konfiguracijom, različitom klimom i pedološkim procesima) stvorilo povoljne uslove za razvoj mnogobrojnih različitih biljnih zajednica koje su - opet, u svom okrilju omogućile opstanak, reprodukciju i uspješan razvoj brojnim životinjskim vrstama, često i na veoma malim prostorima.

Područje ŠGP „Unsko“ ne predstavlja izuzetak u ovom smislu, a u njemu borave brojne autohtone životinjske vrste. U daljem tekstu navodimo nekoliko vrsta, a kriteriji za njihov izbor kao rijetkih i ugroženih vrsta bili su sadašnje stanje njihovih populacija u Bosni i Hercegovini i njihov zakonski status, kako u BiH tako i globalni.

KLASA MAMMALIA (SISARI)

Pregled IUCN kategorizacije ugroženih vrsta/podvrsta prema: IUCN 2001 Categories & Criteria (verzion 3.1)

SKUPINA KATEGORIJA	Kategorija ugroženosti vrste/podvrste
Izumrle vrste (Extinct)	- Izumrle u prirodi, više nema živog primjerka (EX) - Regionalno izumrle, više nema živog primjerka u prirodi, ali postoje primjerci u uzgajalištima (EW)
Vrste pred izumiranjem (Threatend)	- Kritično ugoržene vrste, postoje izuzetno visok

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 16 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

	rizik od izumiranja (CR) - Ugrožene vrste, postoji veoma visok rizik od izumiranja (EN) - Rizične vrste, postoji visok rizik od izumiranja (VU)
Niska vjerovatnoća opasnosti od izumiranja (At lower risk)	- Niskorizične vrste, nisu pred izumiranjem, ali bi uskoro mogle biti (CR) - Najmanje zabrinjavajuće vrste, vrednovane su kriterijima IUCN-a te je utvrđeno da ne pripadaju ni jednoj od spomenutih kategorija (LC)
Nedovoljno poznate vrste da bi se odredila eventualna ugroženost (Data deficient)	- Nedovoljno poznate vrste, nema dovoljno potrebnih podataka (stanje populacije i raspostranjenosti) za procjenu rizika od izumiranja (DD)

Red: Ježevi, *Erinaceomorpha*

Familija: *Erinaceidae*

Vrsta	<i>Erinaceus concolor</i> Martin 1838
Narodni naziv	Bjeloprski jež
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)
IUCN 2009	Least Concern – najmanje zabrinjavajuća
Rasprostranjenost	Cijela FBiH
Osnovne reference	1. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo. 2. Đulić, B., Mirić, Đ. (1967): Catalogus Faunas Jugoslaviae. Mammalia IV/4 Academia Scientiarum et artium Slovenica, Ljubljana. 3. Garma, H., Born, L. (1981): Fauna Evrope, Mladinska knjiga. 4. Kryštufek, B. (1983): The distribution of hedgehogs (<i>Erinaceus</i> L. 1758). Insectivora, Mammalia in western Yugoslavia. Biosist. 9 (1): 71-78.

Red: Zvijeri, *Carnivora*

Familija: *Canidae*

	<i>Canis lupus</i> (Linnaeus, 1758)
--	-------------------------------------

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 17 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

		
Narodni naziv	Vuk	
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)	
IUCN Red List	Least Concern – najmanje zabrinjavajuća	
Rasprostranjenost	Cijela FBiH	
Osnovne reference	1. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo. 2. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-hercegovina and preserved in the Land-museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 3. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 4. Brancelj, A. (1988): Volk. Zveri II Ljubljana. 5. Matvejev, S.D. (1960): Fauna Jugoslavije. U „Enciklopedija Jug.“. Beograd. 6. Bojović, D., Čolić, D. (1974): Vuk u Jugoslaviji sa posebnim osvrtom za period 1945-1973. Simpozijum o lovstvu. Beograd.	

Familija: *Ursidae*

Vrsta	<i>Ursus arctos</i> (Linnaeus, 1758)
Narodni naziv	Mrki medvjed
Status	Rijetka vrsta (Rare; R)
IUCN Red List	Least Concern – najmanje zabrinjavajuća
Rasprostranjenost	Cijela FBiH
Osnovne reference	1. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo. 2. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-hercegovina and preserved in the Land-museum in Sarajevo. Biol.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 18 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Hung., Budapest. 3. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo.	
---	--

Familija: *Mustaliae*

Vrsta	<i>Lutra lutra</i> (Linnaeus, 1758)
Narodni naziv	Vidra
Status	Ugrožena vrsta (Endangered; E)
IUCN Red List	Near Threatened – skoro ugrožene (niskorizične)
Rasprostranjenost	Cijela FBiH
Osnovne reference	1. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo. 2. Bolkay, S. (1924): Catalogus of the Mammals occurring in Bosnia-hercegovina and preserved in the Land-museum in Sarajevo. Biol. Hung., Budapest. 3. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo. 4. Matvejev, S.D. (1960): Fauna Jugoslavije. U „Enciklopedija Jug.“. Beograd.

Familija: *Felidae*

Vrsta	<i>Lynx lynx</i> (Linnaeus, 1758)
Narodni naziv	Ris
Status	Rijetka vrsta (Rare; R)
IUCN Red List	Least Concern – najmanje zabrinjavajuća
Rasprostranjenost	Cijela FBiH
Osnovne reference	1. Sofradžija, A., Muzaferović, Š. (2007): Biodiverzitet sisara Bosne i Hercegovine. Institut za genetičko inženjerstvo i biotehnologiju, Sarajevo. 2. Sofradžija, A. (1999): Lovna divljač. Lovački savez BiH, Sarajevo.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 19 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

KLASA AVES (PTICE)

Opisi pojedinih kategorija su prilagođeni obzirom na određene specifičnosti grupe (sezonski status i slično).

Pregled kategorija za prijedlog Crvene liste za ptice u FBiH

Oznaka kategorije	Naziv kategorije	Opis
Ex	Extinct- Izumrle vrste	Globalno izumrle vrste
Ex W	Extinct in the Wild- Vrste izumrle u prirodi	Globalno izumrle vrste u prirodi
RE	Regionally Extinct- Regionalno izumrle vrste	Vrsta izumrla kao gnjezdarica na području FBiH
CR	Critically endangered- Kritično ugrožene vrste	Vrste suočene sa krajnje visokim rizikom od izumiranja uslijed sljedećih razloga: - Male populacije (manje od 10 parova gnijezdeće populacije ili manje od 30 jedinki za negnijezdeće populacije), - Malog areala (vrsta rasprostranjena na jednom lokalitetu, ukupna površina koju naseljava ispod 50 km², rascjepkan areal) ili - Jako izraženo smanjenje populacije u zadnjih 10 godina ili velike fluktuacije u brojnosti
EN	Endangered- Ugrožene vrste	Vrste sa veoma visokim rizikom od izumiranja uslijed sljedećih razloga: - Male populacije (manje od 80 parova gnijezdeće populacije ili manje od 150 jedinki za negnijezdeće populacije), - Malog areala (vrsta rasprostranjena na manje od 5 lokaliteta, ukupna površina koju naseljava ispod 3.000 km², rascjepkan areal) ili - Konstantno smanjenje populacije u zadnjih 10 godina ili velike fluktuacije u brojnosti
VU	Vulnerable- Rizične vrste	Vrste ugrožene sa rizikom izumiranja iz sljedećih razloga: - Male populacije (manje od 200 parova gnijezdeće populacije ili manje od 500 jedinki za negnijezdeće populacije), - Malog areala (vrsta rasprostranjena na manje od 5 do 10 lokaliteta, ukupna površina koju naseljava ispod 8.000 km², rascjepkan areal) ili - Smanjena populacija (manje od 30 % smanjena populacija u zadnjih 10 godina)
NT	Near Threatened- Niskorizične vrste	Vrsta koja u ovome trenutku nije ugrožena i ima stabilnu populaciju, ali za koju postoji opasnost od smanjena populacije uslijed konstantnog ugrožavanja staništa
LC	Least Concern- Najmanje zabrinjavajuće	Široko rasprostranjene ili brojne vrste koje bi zbog potencijalnog nestanka ili ugrožavanja prirodnih ili

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 20 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

	vrste	vještačkih staništa u skoroj budućnosti mogle preći u neku višu kategoriju ugroženosti
DD	Data Deficient- nedovoljno poznate vrste	Sigurno ili vjerojatno ugrožene vrste čija se kategorizacija ne može izvršiti zbog nedostatka podataka
S	Secure- Neugrožene vrste	Vrste koje nisu ugrožene

Red: Galliformes

Familija: Tetraonidae

Vrsta	<i>Tetrao urogallus</i> (Linnaeus, 1758)
Narodni naziv	Veliki tetrijeb
Status	CR
IUCN Red List	Least Concern – najmanje zabrinjavajuća
Rasprostranjenost	U BiH, u Unsko-sanskom kantonu gniježđenje je zabilježeno na lokalitetima Plješevica, Grmeča, Osječenice i Šiške kod Ključa. Glavni uzrok ugroženosti je ubijanje i uništavanje staništa gdje se gnijezdi. Vrsta je zabilježena i na području NP „Una“
Osnovne reference	1. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E & Dervović, I., 2012.): Program IBA, Međunarodno značajna područja za ptice, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo „Naše ptice“; 2. BirdLife International 2012. <i>Tetrao urogallus</i>. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatened Species. Version 2012.1. 3. Hadžiabdić, S. 2008/2009: Stanje populacije velikog tetrijeba (<i>Tetrao urogallus</i> L.) na području Federacije BiH. Bilten Mreže posmatrača ptica u Bosni i Hercegovini, 4-5 (4-5): 55-68. 4. Obratil, S., 1975: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine IV (<i>Galliformes</i>, <i>Gruiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 13: 153-161.

Red: Ciconiiformes

Familija: Ardeidae

Vrsta	<i>Ardea cinerea</i> (Linnaeus, 1758)
-------	---------------------------------------

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 21 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

Narodni naziv	Siva čaplja
Status	VU
IUCN Red List	Least Concern – najmanje zabrinjavajuća
Rasprostranjenost	Od potencijalnih IBA područja (Kotrošan et al., 2012.) u Federaciji BiH zabilježena je na rijeci Uni. Internim opažanjima je primijećena i na rijeci Sani kod Sanskog Mosta.
Osnovne reference	1. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E & Dervović, I., 2012.): Program IBA, Međunarodno značajna područja za price, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo „Naše price“; 2. BirdLife International 2012. Tetrao urogallus. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatend Species. Version 2012.1.

Red: *Ciconiiformes*
Familija: *Ciconiidae*

Vrsta	<i>Ciconia ciconia</i> (Linnaeus, 1758)
Narodni naziv	Bijela roda
Status	EN
IUCN Red List	Least Concern – najmanje zabrinjavajuća
Rasprostranjenost	Poznato da se gnijezdi u Sanskom Mostu. Do sada, internim opažanjima, su identifikovana dva gnijezda, sa po četiri jedinke.
Osnovne reference	1. Kotrošan, D., Dročić, N., Trbojević, S., Šimić, E & Dervović, I., 2012.): Program IBA, Međunarodno značajna područja za price, u Bosni i Hercegovini. Ornitološko društvo „Naše price“; 2. BirdLife International 2012. Tetrao urogallus. In: IUCN 2012. IUCN Red List of Threatend Species. Version 2012.1. 3. Kotrošan, D. 2010: Gniježđenje bijele rode (<i>Ciconia ciconia</i>) u Sanskom Mostu. Bilten Mreže posmatrača prica u Bosni i Hercegovini, 6 (6): 69.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 22 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

	4. Obratil, S., 1975: Pregled istraživanja ornitofaune Bosne i Hercegovine IV (<i>Galliformes</i> , <i>Gruiformes</i>). GZM BiH (PN) NS 13: 153-161.
--	--

6. GOSPODARENJE ŠUMAMA U KOJIMA SE JAVLJAJU RIJETKE I UGROŽENE VRSTE DIVLJIH ŽIVOTINJA

6.1. Značaj faune

Tokom historije, značaj faune za ljudsku zajednicu se mijenjao. Od direktnih konkurenata za resurse (veliki predatori), do neophodnih izvora hrane i odjeće. Tokom razvoja ljudskog društva, fauna je predstavljala primarni izvor zadovoljenja čovjekovih potreba. Daljim razvojem, ljudske zajednice, pronalaskom novih tehnologija i materijala, značaj faune se mijenjao, te postepeno gubio primarnu ekonomsku funkciju, a tim više dobijao druge, kao: estetske, rekreacione, itd. Danas, fauna ima tretman prirodnog dobra, kojim se u zavisnosti od raznolikosti vrsta s pravom ponosi svaka zemlja. Vrijednosti faune danas se dijele na socijalne, ekonomske, kulturne, obrazovne, naučne, rekreacione i estetske, koje su pod odgovarajućim nadzorom društva, kako u drugim zemljama, tako i u Bosni i Hercegovini. Status lovnih i nelovnih vrsta, regulisan je odredbama Ustava i obavezama za donošenje zakona i drugih propisa sa mjerama u pogledu zaštite, uzgoja i njihovog korištenja. Cilj ovih mjera je da se ostvare potrebni uslovi za opstanak svake pojedine vrste i omogućiti njen normalan razvoj u slobodnoj prirodi bilo da se radi o stalnim ili migratornim vrstama, sa naglašenom obavezom da se spriječi nestanak bilo koje od autohtonih vrsta, bez obzira dali pripada lovnoj ili nelovnoj fauni.

Na osnovu ovako utvrđenih Ustavnih obaveza, Parlament Federacije donio je Zakon o lovstvu u kojima je utvrđeno koje vrste faune pripadaju kategoriji divljači i odredili stepen njihove zaštite (trajna ili povremena zaštita), a nadležna Ministarstva dodatno obavezala na donošenje podzakonskih akata koji propisuju trajnu zaštitu za vrste ptica i sisara korisnih za poljoprivredu i šumarstvo.

U kategoriju "Trajno zaštićenih vrsta" (što istovremeno podrazumjeva proganjanje ili namjerno uznemiravanje) uvrštene su sve rijetke i prorijeđene autohtone i migratorne vrste divljači na našim prostorima, sa ciljem da im se tom mjerom obezbjedi opstanak, reprodukcija i normalan razvoj u našim krajevima.

U povremeno - lovostajem zaštićenu divljač određene su one vrste sisara i ptica čije populacije na našim prostorima imaju sve potrebne uslove za opstanak, reprodukciju i razvoj te se planskim korišćenjem - mjerama potrajnog gazdovanja, njihov normalan razvojni ciklus i opstanak ne dovodi u pitanje. - U cilju održavanja optimalnog stanja njihovih populacija, zakonom su propisane obaveze koje upravljačima / korisnicima nalaže preduzimanje propisanih mjera zaštite i uzgoja uz obavezu - da se obim korišćenja može planirati i realizovati samo u granicama realnog godišnjeg prirasta, čime se obezbjeđuje održavanje optimalnih kapaciteta pojedinih vrsta divljači u staništu, spriječavaju prekomjerne štete od divljači kod drugih privrednih grana i ostvarenje odgovarajuće ekonomske koristi od racionalnog korišćenja divljači i staništa.

Donešene zakonske mjere su obavezne u primjeni i predstavljaju osnovu na kojoj se trebaju zasnivati prijedlozi za preduzimanje mjera usmjerenih ka trajnom zadovoljenju potreba i interesa društva. - Sročeni u tome smislu, prijedlozi se - shodno odredbama zakona, trebaju realizovati u praksi gazdovanja sa divljači.

U predlaganju mjera za unapređenje stanja populacija lovne faune propisana je obaveza donošenja dugoročnih planova gospodarenja čiju realnost cijene i prihvataju nadležne stručne službe državne administracije a realizaciju kontrolišu inspekcijski organi.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 23 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

U tim planovima dominantno mjesto imaju mjere zaštite i uzgoja divljači, mjere uređenja njihovih staništa i mjere racionalnog korićenja staništa i divljači.

6.2. Edukacija posjetilaca, lovaca i lokalne populacije

Za efikasnu zaštitu divljači i njenih staništa, nije dovoljna samo edukacija uposlenih kadrova i šire javnosti, već je podjednako važna permanetna edukacija i informisanje članova lovačkih udruženja, posjetilaca i stanovništva koje živi u području staništa ugroženih vrsta.

Na staništa i opstanak životinjskih vrsta, kao i zaštitu, uzgajanje i korišćenje drugih vrsta divljači veliki uticaj imaju lovci, posjetioci i lokalno stanovništvo. Krivolov i lovokrađa, sakupljanje ljekovitog bilja, gljiva i šumskih plodova, te pašarenje su redovna pojava u području. Osim direktnog umanjivanja izvora hrane, vode, zaklona i konkurencije u pogledu prostora, sve ove aktivnosti neminovno uznemiravaju divljač, što je posebno važno u periodu reprodukcije i odgajanja mladih. Korišćenje prirodnih resursa u ovim područjima (šumarstvo, poljoprivreda, itd.), iako organizovano, ima isti negativan efekat.

Jačanja svijesti kod lokalnog stanovništva o značaju očuvanja i uzgajanja autohtonih životinjskih vrsta može se postići putem odgovarajućih radio i televizijskih emisija, postera i brošura, koje imaju za cilj opštu edukaciju stanovništva, a na temu opštih bioloških karakteristika vrsta, značaja i potrebe njihovog očuvanja, uzgajanja i korištenja sa aspekta biodiverziteta, razvoja ruralnih oblasti, te zadovoljenja svih interesa i potreba društva u odnosu na lovnu i nelovnu faunu.

Edukacija lovaca mora se sprovoditi putem sredstava javnog informisanja – lovačkih novina, kao i putem kraćih seminara, predavanja, itd. Učesnici u ovoj široj edukaciji pored profesora i eminentnih stručnjaka iz odgovarajućih oblasti, moraju biti i uposlenici upravljača područja. Njihov rad bi se ogledao kroz učešće u radio i televizijskim dokumentarnim emisijama o divljači, staništima i njihovoj zaštiti, kao i putem novinskih članaka u sredstvima javnog informisanja lovaca i stanovništva.

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 24 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“	FSC® verzija 5.0		

7. LITERATURA

Grupa autora (2007.): Studija „Ugrožene vrste divljači u Bosni i Hercegovini“, Maga&WALD Projekt, Banja Luka;

D.o.o. ŠPD. „Unsko-Sanske šume“ (2008.), „Projekt zaštite biodiverziteta na šumskogospodarskom području „Unsko“, Bosanska Krupa;

Stefanović, V. (1986.): Fitocenologija sa pregledom šumskih fitocenoza Jugoslavije; Svjetlost, Sarajevo;

Stefanović, V., Beus, V., Burlica, Č., Dizdarević, H., Vukorep, I.; (1983.): Ekološko-vegetacijska rejonizacija Bosne i Hercegovine, Posebna izdanja br. 17, Šum. fak. Sarajevo;

Šilić, Č. (1996.): Spiak biljnih vrsta za crvenu knjigu BiH; GZM (PN), sv. 31, str:323-367;

Šilić, Č. (1983.): Atlas drveća i grmlja; Svjetlost, Sarajevo;

Šilić, Č. (1983.): Šumske zeljaste biljke; Svjetlost, Sarajevo.

Vojniković S., (2021.): Tipologija šuma; Šumarski fakultet univerziteta u Sarajevu, Sarajevo.

Lokalna zapažanja i evidencije ŠPD „Unsko-sanske šume“ d.o.o. Bosanska Krupa

CRVENA KNJIGA FLORE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE“ knjiga 2, u izdanju Federalnog ministarstva okoliša i turizma u formi nacrt (Projekat Šumskih i planinskih zaštićenih područja Broj: BA-FMPAP-TF091919-CQ-21-S-12/FBIH).

CRVENA KNJIGA FAUNE FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE“ knjiga 3, u izdanju Federalnog ministarstva okoliša i turizma u formi nacrt (Projekat Šumskih i planinskih zaštićenih područja Broj: BA-FMPAP-TF091919-CQ-21-S-12/FBIH).

 ŠPD "UNSKO-SANSKE ŠUME" d.o.o. Bosanska Krupa, Radnička bb	ELABORAT	Važi od: 2008.	Revizija: 2015. i 2025.	Stranica: 25 od 25
Princip 6	Zaštita biodiverziteta na ŠGP „Unsko“		FSC® verzija 5.0	

8. PRILOZI

- Mišljenje udruženja lovaca “Grmeč” Bosanska Krupa broj 01-1-UL-499/25 od 16.06.2025.
- Mišljenje JU “Gimnazija” Bihać broj 1039/25 od 02.05.2025.
- Mišljenje grad Bihać broj 05/3-20-sl/25 od 24.06.2025.
- Dopis NP Una broj 01-1751/25 od 16.06.2025.